

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1478

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. II. Pars I. Wien 1799.

163

C O D I C E S

164

tini, Epistola ad Paulum II. Pont. quae incipit: Cum et antea semper B. Pontifex intellexerim S. tuam in perquirendis maiorum nostrorum splendidis gestis mirifice oblegatam, et nunc quo amplior sis, eo maiori quoque, ut par est, studio excellentium Virorum magnifica queque perquirere &c. Initium vero Opusculi ipsius est: Cum permagni semper feceris Philocrates cuiusque rei cognitionem &c. Et finis: pulcherrimum inter nos certamen amoris excitetur. Vale. Subjecit Possessor: Οἰωνος κονστιτυαντος ἵστερος και ποιητης ἐγερθε Anno M d VI 6° idus septembres In Gmunden. Quod Salinaram super. Austriae ad Trunum fl. et lacum sibi cognominem Oppidum aut feriarum autumnalium, aut medicae praxeos ergo petierit. Excusa porro Versio Aristaeae Palmeriana jam fuit Romae a Conr. Schweinheim et Arn. Pannarz a. 1471. ante Biblia f. non vero ante eadem Norimb. ab Ant. Koburger 1475. f. ut relatum fuerat Fabricio l. cit. utraque enim mihi objacent. Quae circa ejus νοσειαν a Doctis ventilata sunt, habes apud eundem mox cit.

II. fol. 34. Q. Septimi Florentis Tertulliani Carthaginensis de carne christi Liber incipit feliciter. Praemittuntur initia reliquorum etiam Tertulliani Operum, omnia Cuspiniani ipsius manu, nam, quod aere pararet, typis excusum eo tempore nihil erat Tertulliani praeter Apologeticum, unde mirere virorum eruditorum laboriosam operam, quam tamen il-

lud compensabat, quod ejusmodi descriptio adtentam lectionem valeret. Incipit porro Tractatus: Qui fidem resurrectionis ante istos saduceorum propinquos sine controversia moratam student inquietare &c. et edit. Rigaltianam Paris. 1675. p. 307. bene aemulatur. Ultima sunt: quale fuerit quod in christo resurrexit.

III. fol. 74. p. 2. Eiusdem Tertulliani de carnis resurrectione liber incipit feliciter. Etiam in edit. cit. p. 325. priorem excipit hoc initio: Fiducia christianorum resurreccio mortuorum. illam (illa) credentes sumus, hoc (hanc?) credere veritas cogit &c. Et fine: usquequa potando refrigerabis. Textus, uti prioris, sat sincerus.

CX.

Codex membraneus lat. Sec. E. 7 XV. Folior. 87. f. per duas columnas luculente exaratus, rubricis distinctus, et postquam Episcopatus Brixinensis, ut Insignia p. 1. subiecta produnt, olim fuisset, illustris Herois Eugenii de Sabaudia κτημα hoc titulo est: *Traetatus de differentia nostre translationis ab ebraica littera veteris testamenti Nicolai de Iira.* Vir hic inter sacros Interpretes semper cum reverentia nominandus, de quo fontes collectos habes in *Fabricii Bibl. med. Lat. L. XIII. p. 114.* patria Normannus fuit, ut docet ejus Epitaphium in magno Conventu Fratrum Minor. Parisis, cuius disticho:

Nulla

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1478

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. II. Pars I. Wien 1799.

165

HERMENEUTICI.

166

*Nulla diu mundi tenuit vesania natum.
Protinus evasi religione Minor.*

exploditur etiam fabella, *Iudaicum* et *Judaeorum Doctorem* fuisse, antequam Christo nomen daret, quam peperit ejus peritia linguae hebraicae, licet eam non natalibus, aut Scholae cuidam rabbini-
cae, sed diligentiae suae, libro-
rumque lectioni debuerit. Hic por-
ro Vir, postquam a. 1330. *Postillas super universa Biblia*, va-
stum Opus, complexisset, a. 1333. praesens Compendium scripsit, cu-
jus initium: *Sapientiam scribe in
tempore vacuitatis. Eccl. XXX-
VIII. Scriptura sacra proprie
sapientia nominatur &c.* Rationibus
tribus se motum dicit: *Prima est
quia licet scribendo super vetus te-
stamentum tales variaciones (Vul-
gatae ab hebr. Veritate) in plu-
ribus locis tetigerim, tamen in hoc
opere propono plures ponere et ali-
quas breves exposiciones aliquando
inserere. Secunda est, quia quam-
uis scribendo super vetus testamen-
tum breuiter studuerim quantum
potui bono modo, tamen totum o-
pus propter sui magnitudinem fac-
liter haberri non potest a pauperi-
bus studiosis. Presens autem opu-
sculum haberri poterit a quolibet
studioso. Tercia est, quia dicte va-
riaciones expedicius uideri pote-
runt, cum simul segregatim ab al-
lijs erunt scripte. Itaque omnes
Libros V. T. pervadit Nicolaus
suis adnotationibus, et in *Genesin*
quidem sic orditur: *Primo capitu-
lo. A. Terra autem erat inanis et
vacua, hebraice, et terra erat va-**

ftitas et vacutas. Huius litere po-
sui duplēm expositionem in *genesi*
&c. Finit vero in *Malachiae C.*
IV. v. ult. subiectendo quaedam
Monita, videlicet, quod nihil hic
posuerit de Libris V. T. qui heb-
raice non extant; quod in omni-
bus secutus sit collationem et con-
silia Virorum in hebraico peri-
torum, *cum*, ut ait, *in hac lingua
non sim multum sed modicum in-
strudus*; quod circa voces apud
Hebraeos aequivocas communiter
sit secutus *Rabi Samuelem*, cuius
doctrina apud iudeos modernos ma-
gis autentica reputatur. Ad cal-
cem: *Explicit tractatus de diffe-
rentia — editus a fratre Nicolao
de lira de ordine fratrum minorum.*
*Et est completus anno domini M°
CCCCXX. per Bartholomeum Po-
litz. Pro Rabbi Samuele rescribo
Salomonem Isaacidem vulgo dictum
רָשִׁי, cuius פִירושִׁי in univer-
sum V. T. habemus, doleoque,
non esse mihi ad manum, quam
rarissimam esse oportet, Libelli
nostrī Editionem Rotomagensēm a-
pud Mart. Morin s. a. citatam a
Rich. Simonio in *Critica Biblioth.*
Autor. Ecclesiast. Dupinii T. I.
p. 354. quae cum unica esse vide-
atur, qui eam novis curis reprae-
sentet, optandus foret.*

*II. fol. 68. p. 2. Sequitur Dis-
putatio contra quendam Judeum.
Initium: Potens sit exhortari in do-
ctrina sana &c. Edita est ad cal-
cem Postillarum Nostri, et Bib-
liorum glossator. et hic in Codice*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1478

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. II. Pars I. Wien 1799.

167

C O D I C E S

168

subscribitur: *Explicit responsio fratris Nicolai de lira ad quendam Judeum ex verbis evangeli secundum Matheum contra christum ne quiter arguentem.*

CXL.

R. 3325 Codex membraneus lat. theotisc. Sec. XI. Folior. 134. 4. eleganter scriptus et minio distinctus, olimque Coenobii Lunaelacensis O. S. B. in Austria super. nunc extinti sequentibus pollet. I. litera quadra: *In Nomine Sanctae Trinitatis Et Unius Deitatis Incipit Closula De Hebraicis Nominibus Graec. Et Lat. Ita: Intra. hebraice dicitur. Soher. grece. Saluator. latine. Item Messias. hebr. Χριστος. grece. Undus. lat. interpretatur. Sabbath. exercituum. sive virtutum interpretatur. Michabel. qui sicut deus. Gabibel. fortitudo dei. Raphabel. medicina dei. Adonay. Omnipotens. Hel. deus. Adam. homo. sive terrigena. uel rubra terra interpretatur. Aeua. uita. sive calamitas. haec edendo homini uitam attulit. & transgrediendo calamitatem. sicut mulier. aliis interdum uita. aliis calamitas. Raro ejusmodi observationes inspurguntur. Nominibus Personarum succedunt hae Rubricae: *De Diuersis Rebus. De Gentibus. De Locis. De Fluminibus. De Mensibus. De Solemnitatibus. Anni. De Uolatilibus. De Ponderibus. De Mensuris. De Grecis Nominibus. De Principiatis Hieronimi*, puta ex ejus Scriptis. *De Hospitiis. Expositio Grecorum Verborum*, quod falsum,*

quia mera hebraea sunt excepto Agmon, quod redditur Episcopus, corruptum, ut videtur, ex Ἡγεμών. Successu temporis hae Rubricae in unum commune Alphabetum confluxerunt, ut videre est ad calcem Bibliorum Sec. XIII. XIV. &c. scriptorum. Tria hic adhaerent: primo *Incipiunt Formata Episcoporum*, ratio nempe illa ab Attico Patriarcha CPolitano edita graecis literis numerorum loco utendi, de qua dixi Vol. I. P. 3. col. 2988. dein *Alphabetum* graecum sat deformatum addito valore numericō, demum VII. Peccata, totidemque Poenae Adami et Caini.

II. fol. 9. *Incipiunt Closae Super Uetus Et Nouum Testamentum Breuiter Excerptae Singuliter De Difficillimis Uerbis.* Ne de praestantibus his ad Thesaurum Linguae Theotisce accessionibus hic verba faciam, praevertit doctissimus Bern. Pezius, qui eas T. I. *Thes. Anecd. P. I. col. 319.* cum Eruditis communicavit. Illud modo monendum est, ea, quae non theotisce, sed latinis aut Synonymis, aut Periphrasibus expnuntur, majorem totius Tractationis partem constituere, id quod praesertim e fine *Geneseos*, et tota *Apocalypsi* manifestum est.

III. fol. 123. *Incipit Somnialis Liber Sandi Danielis Prophetæ Qui In Babilonia In Diebus Nabuchodonosor Regis. Haec Est Uisio Terrea.* De hoc vanissimi Impostoris commento agit *Fabri- cius* in *Cod. Pseudepigr. V. T. p. 1130.* Exemplar praefens constat Sen-